

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 31. oktobra 1883.

Obseg: Naznanilo in razglas. — Presajanje starejih sadnih dreves. — „Stražica“. — Letno zborovanje društev: „Vdovsko učiteljsko društvo“, „Slovensko učiteljsko društvo“ in „Narodna šola“ v Ljubljani. — Kako moramo otroke vzgojevati in učiti, da postanejo odkritosrčni in resnični? — Spomini na veliko slavjansko romanje v Rim leta 1881. (Dalje.) — Deželni zbor kranjski. — Zakon, s katerim se prenarejajo nekatera določila volilnega reda za deželni zbor vojvodine kranjske. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne januarija 1884. l.

S podukom v podkovstvu združen je tudi nauk o ogledovanji živine in mesá. Kdor želi biti sprejet v podkovsko šolo, mora se izkazati:

1. S spričevalom, da se je pri kakem kovaču za kovaškega pomočnika izučil;
2. z domovinskim listom;
3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega obnašanja; in
4. da zna brati in pisati slovensko.

Revni učenci zamorejo tudi dobiti štipendijo po 60, oziroma 50 forintov.

Prosilci za štipendije imajo predložiti:

1. ubožni list,
2. spričevalo poštenega obnašanja, in
3. potrdilo, da so uže dve leti kot kovaški pomočniki delali. Prošnje z dotičnimi spričevali imajo poslati vsaj do 15. decembra glavnemu odboru c. k. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca junija 1884. leta. Kdor preskušnjo dobro prestopi, more po postavi od leta 1873. patent podkovskega mojstra dobiti, ker sedaj brez preskušnje nihče ne more postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec ima skrbeti le za to, da si za šolski čas oskrbi živž in stanovanje ter potrebne šolske knjige. Stanovanje dobijo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglasijo vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še zmirom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih bolezin, pa tudi premalo izurjenih ogledovalcev živine in mesá, toraj naj bi županstva svojo skrb obračala na to, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača in ogledovalca živine in mesa.

V Ljubljani 31. oktobra 1883.

Karol baron Wurzbach,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,

začasni vodja.

Gospodarske stvari.**Presajanje starejih sadnih dreves.**

Vrednišvo „Novic“ prejelo je sledeča vprašanja:

1. Ali se smejo jabolčna in hruševa drevesa, katerih debla so pri tleh največ pet starih palcev v premeru debela, brez kake škode (da bi se namreč posušila) presaditi ali ne?
2. Kako se imajo obrezati veje in korenine?
3. Kedaj bi bil najboljši čas za to?

Na ta vprašanja prijavimo odgovore skušenega sadjerejca v sledečem; prosimo pa tudi še vse druge slovenske sadjerejce, naj blagovolijo nam doposlati v kratkih popisih svoje dotične skušnje, da jih objavimo na splošno korist!

Odgovor. Tudi jablane in hruške, katerih debla so ob zemlji 3, 4 in 5 starih palcev v premeru debela in niso še prestara, ter da niso preveč rodila, morejo se brez nevarnosti, da se usušé, drugam presaditi. Tako presajanje naj se v bolj kameniti, prodnati ali suhi zemlji izvrši vselej v jeseni, a v bolj mokri, vlažni in ilovnati zemlji pa ob pomladanskem času. V jeseni se tako drevje lahko prec presaja, ko je listje raz njega popolnem odpadlo, to je po krajnih in klimatičnih razmerah od začetka oktobra pa do konca novembra, sploh do časa, ko začne zemlja dobro zmrzovati. Pomladansko presajanje izvede se pa po krajnih in klimatičnih razmerah najbolje od druge polovice meseca svečana pa do konca meseca aprila. Le ob zimskem času naj se drevje v zmrzlo zemljo nikdar, nikjer in nikoli ne presaja. Potrebne jame za saditev sadnega drevja morajo se pa nekoliko tednov, vsaj kaka dva meseca pred sajenjem pravilno prirediti. Izredno dobro je, da se jame za jesenski presad uže pomladi, za pomladanski pa v jeseni izkopljejo. Kolikor večje je drevó, katero se hoče presaditi, toliko bolj obširna jama mora se za njegovo sajenje prirediti. Kedar se taka jama prireja, treba je izkopano zemljo pri izmetavanji drugo od druge ločiti; najpreje posname se rušina raz dotični prostor, ter se na posebni kupček z zeleno stranjo navzdol obrnjeno sklada. Potem se podružna zemlja z zadostno dolgo lopato dobro preštihá, ali pa z dobro motiko do 3 decimetre na globoko prekoplje in potem z lopato na posebni kupček zmeče; ta zemlja imenuje